

Cilt: 2 Sayı: 1 Yıl: 2019

e-ISSN: 2636-8544

Hakemli dergidir.

Yılda 2 sayı (Haziran-Aralık)
yayınlanır.

<http://dergipark.org.tr/by>

Sahibi

Ankara Üniversitesi Bilgi
Yönetim Sistemleri
Belgelendirme ve Bilgi
Güvenliği Merkezi (BİL-BEM)

Editör

Fahrettin ÖZDEMİRCİ
bydergisi@gmail.com

Editör Yardımcısı

Burcu YILMAZ
Bahattin YALÇINKAYA
bydergisi@gmail.com

Editör Kurulu

Fahrettin ÖZDEMİRCİ
Fazıl GÖKGÖZ
Hayri SEVER
Nevzat ÖZEL
İbrahim ARPACI
Bahattin YALÇINKAYA
M. Altay ÜNAL
Mehmet TORUNLAR
Burcu YILMAZ
bydergisi@gmail.com

Yönetim Yeri:

Ankara Üniversitesi
Bilgi Yönetim Sistemleri
Belgelendirme ve Bilgi
Güvenliği Merkezi (BİL-BEM)
Gölbaşı 50. Yıl Yerleşkesi
BEYAS Binası 06830
Gölbaşı/ANKARA

Tlf: (0312) 484 51 89

e-Posta: bilbem@ankara.edu.tr

Web: <http://bilbem.ankara.edu.tr>

Editörden...

Geleneksel dünya görüşü iki tür kaynak olduğunu varsayar. Hammadde ve enerji. Aslına bakarsanız dünyada üç tür kaynak bulunur. Hammadde, enerji ve bilgi (Harari, 2017, 224.s.). Harari'nin de belirttiği üçüncü kaynak olarak 'bilgi' çağımıza da adını vermiş ve diğer kaynakların yönetimi için de temel kaynak haline gelmiştir. Teknolojik gelişme ile birlikte bilginin de artışı insanın dengesini altüst ederek insanlığı tehdit ediyorsa o zaman kendisini koruyacak bir şeyler üretilmelidir. Bilgiyi yönetilebilir forma sokacak yöntemler geliştirilmelidir. Kontrolsüz bilginin yarardan çok zarar getirdiği, getireceği bilinmektedir.

Bilgiyi kontrol etmek, bilginin güvenliğini sağlamak çok hoş bir ideal ama bilgi üretmeyenler/üretmeyenler haliyle kendilerinde olmayan bilgiyi kontrol etmeyi, korumayı çokta dert etmeyeceklerdir. Yüzerce yıl süren bilimsel gelişmelerin, bilgi artışının sonucunda yaşamın sakin ve huzurlu olması beklenirdi, ancak onca bilimsel gelişme ve bilgi artışı daha fazla huzursuzluk ve sorunu da beraberinde getirmektedir.

Verinin bilgiye dönüşmemesi nedeniyle kavramanın gerçekleşemediği, bilen-bilgeliğin ortada kaldığı günümüzde veri işleme elektronik algoritmalara devretmektedir. Bu da insanlığı yapay zekâ, makine öğrenmesi, derin öğrenme gibi yöntem ve uygulamalara güvenmeye doğru götürmektedir.

Harari'nin belirttiği gibi yazı insanların ve toplumların algoritmik bir düzen kurabilmesini mümkün kılmıştır (2017, 170.s.). İnsanların davranışlarını mesleki ve toplumsal boyutta şekillendiren ise bilgidir. Bilgi yönetimi ve sistemleri de bilgiye egemen olmak için geliştirilen uygulamalardır. Bu bağlamda gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri her geçen gün daha fazla hayatımızın ayrılmaz parçası olurken, bilgi sistemlerinin entegrasyonu da yeni boyutlar kazanmaktadır.

Yapay zekâ destekli bilgi ve belge yönetim sistemleri kurumların daha etkin yönetilmeleri ve verimliliğin artırılması için kurum performanslarının artırılarak kalitenin yükseltilmesi için gereklidir. Yapay zekâ, makine öğrenmesi, derin öğrenme gibi yöntem ve uygulamaların her geçen gün hayatımızda daha fazla yer alması kişisel, kurumsal, toplumsal, ulusal, evrensel bilgi sistemlerini derinden etkilenmekte; bilgi sistemlerinin entegrasyonunu kontrol edilebilir, yönetilebilir boyutlara taşımaktadır.

Özgür birey felsefi düşüncesinin somut teknolojilerle tehdit edildiğini vurgulayan Harari (2017), bireylerin özgür iradelerine geçit vermeyecek çok yönlü araçların ve yapıların geliştiği bir akılla karşılaşmak üzere olduğumuzu (318.s.) söylemektedir. Bence bireylerin özgür iradelerine geçit vermeyen çok yönlü araçlar, yapılar, sistemlerle artık karşı karşıyayız. Bu durumda her bireyin özgün bir değer taşıdığına olan inanç devam edebilecek mi? Özgür irade sürdürülebilir mi? Bu somut teknoloji tehdidi karşısında bireysel özgürlüklerimizi korumanın önemli bir aşaması olarak veri yönetimi, bilgi yönetimi ve bilgi güvenliği konularında bilinçlenmeliyiz.

Güvenlik, bilgi yönetimi ve sistemlerinin ayrılmaz bir bileşeni olarak her geçen gün önemini artırmaktadır. Bilgi güvenliği ve siber güvenlik,

kişisel verilerin korunması (KVK) gibi konular kişiler, toplumlar, kurumlar, devletler için önem taşımakta ve bu konularda etkin yönetim için yapay zekâ destekli bilgi ve belge yönetim sistemleri gerekmektedir. Bilgi güvenliği ile birlikte kişisel verilerin korunması (KVK) konusu ise üzerinde durulması gereken önemli bir çalışma alanı olarak disiplinlerarası boyutta kendisine yer aramaktadır. Hukuk, bilişim, bilgisayar bilimi, bilgi ve belge yönetimi, yönetim bilimi alanlarında birlikte çalışmak için uygun platformlar oluşturulmalıdır.

Bilgi güvenliği, siber güvenlik, veri yönetimi, bilgi yönetimi yaklaşım ve uygulamalarındaki gelişmeler yeni disiplinlerin doğmasına neden olurken; yeni çalışma alanlarını, yeni uzmanlık alanlarını, yeni istihdamları da beraberinde getirmektedir. Bu değişim ve dönüşümü akademik alanda yönetmek kaçınılmazdır. Bilgi ve belge yönetimi, bilişim, bilgisayar bilimi, yönetim bilimi, hukuk gibi disiplinlerin kabuk değiştirmelerini gerektirmekte, ortak çalışmaları zorunlu kılmaktadır. Disiplinlerin her geçen gün birbirini daha çok kapsadıkları çağımızda disiplinlerarası birliktelikler, gereksinim duyulan, ancak henüz ismi konmamış yeni uzmanlık alanlarının doğmasını ve gelişmesini sağlayacaktır.

Dergimiz, 10-11 Ekim 2019 tarihlerinde Ankara Üniversitesi Bilgi Yönetim Sistemleri Belgelendirme ve Bilgi Güvenliği Merkezi (BİL-BEM), Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi (BEYAS) Koordinatörlüğü, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı işbirliğinde TÜRKSAT Bilişim destek ve katkılarıyla Ankara Üniversitesi ev sahipliğinde yapılacak “**Endüstri 4.0 Sürecinde Bilgi Yönetimi ve Bilgi Güvenliği: eBelge-eArşiv-eDevlet-Bulut Bilişim-Büyük Veri-Yapay Zekâ**” ana ve alt temaları ile **gerçekleştirilecek 4. e-BEYAS 2019 Sempozyumu**’nun düzenleyicileri arasında yer almaktadır. Dergimiz gelecek sayılarında Sempozyumda sunulan ve hakem sürecinden geçen bildiri metinlerine yer verecektir.

Amerika’da Devlet Arşivciler Konseyi (The Council of State Archivists, CoSA), kamu kurum ve kuruluşlarının elektronik belgelere erişiminin iyileştirilmesi kapsamında 2011 yılında Devlet Elektronik Belge Girişimi’ni (State Electronic Records Initiative, SERI) başlatmıştır. 2011 yılında bu girişiminin bir parçası olarak 10 Ekim “Elektronik Belge Günü” ilan edilmiştir. Dünyada “e-Belge Günü” her yıl 10 Ekim’de çeşitli organizasyonlarla kutlanmaktadır. 4. e-BEYAS Sempozyumu’nu bu yıl 10 Ekim Elektronik Belge Günü’nde yapıyoruz. Tüm okuyucu ve takipçilerimizin ‘e-belge günü’ kutlu olsun. Bu vesile ile ‘e-Belge için 10 Neden’ e Dergimizin Tanıtım-Değerlendirme kısmında yer verdik.

Dergimiz, 16-19 Ekim 2019 tarihinde Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü ve Üsküdar Belediyesi işbirliğinde Marmara Üniversitesi ev sahipliğinde yapılacak “Çocuk Kütüphanelerinde Okul Öncesi Dönem” temasıyla düzenlenen 2. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu destekleyenleri arasında yer alıyor. Dergimiz gelecek sayılarında Sempozyumda sunulan ve Dergimize gönderilerek hakem sürecinden geçen bildiri metinlerine yer verecektir.

Dergimizi, takip eden araştırmacı ve okurlarımız ile hakemlerimizden gelen önerilerle geliştirmeye ve yenilemeye devam ediyoruz. Dergimiz Editör Kurulu ve Hakem Kurulu’na Çankaya Üniversitesi Yazılım Geliştirme Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hayri SEVER; Hakem Kurulu’na Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo TV Sinema Bölümü Öğretim Üyesi ve İletişim Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Mehmet Toplu hocalarımız katılmıştır. Varlıklarıyla, bilgi birikim ve deneyimleri ile Dergimize verdikleri destek için kendilerine teşekkür ederim.

Bu sayımızı zamanında yayınlamamızı sağlayan araştırmacı yazarlarımıza ve değerli zamanlarını ayırarak kısa sürede makaleleri inceleyip, görüşlerini bizimle paylaşan editörlerimize ve hakemlerimize verdikleri destek ve sağladıkları katkı için teşekkür ederim.

Yılda iki sayı ve elektronik olarak yayımlanan, açık erişim yaklaşımını benimseyen Bilgi Yönetimi Dergisi TR Dizin için başvuru sürecini başlatmıştır. Dergimizin sizlerin katkılarıyla değerlendirme sürecini de başarı ile geçerek TR Dizinde yerini en kısa sürede alması için çalışmalar devam etmektedir.

Gelecek sayılarda buluşmak üzere...

Saygılarımla,

28 Haziran 2019, Gölbaşı-Ankara
Prof. Dr. Fahrettin ÖZDEMİRÇİ
Editör
BİL-BEM Müdürü

ⁱ Harari, Yuval Noah (2017). *Homodeus: Yarının kısa bir tarihi*. 7. Baskı. İstanbul: Kolektif Kitap